

Projekt

Sporządzony dnia przez
Sprawdzony pod względem formalno-prawnym
dnia przez

**UCHWAŁA NR XX/.../2025
RADY MIEJSKIEJ W KAMIENIU KRAJEŃSKIM**

z dnia 27 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 - 2028 w Gminie Kamień
Krajeński**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) i art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 w Gminie Kamień Krajeński w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kamienia Krajeńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Kamieniu Krajeńskim

Anna Hałasowska

Załącznik do uchwały nr XX/.../2025
Rady Miejskiej w Kamieniu Krajeńskim
z dnia 27 listopada 2025 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 - 2028 w Gminie Kamień Krajeński

Kamień Krajeński, listopad 2025 r.

WPROWADZENIE

W myśl art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest częścią gminnego systemu profilaktyki opieki nad dzieckiem i rodziną i kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025. Realizacja poprzednich programów utwierdza nas w przekonaniu jak ważne są dalsze działania na rzecz podstawowej komórki społecznej jaką jest rodzina. To właśnie ona jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w którym kształtuje się osobowość dziecka przekazując jej system wartości oraz tradycje. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dlatego, jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Narastające problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, choroba alkoholowa, przemoc, dezorganizują życie rodzinne, dlatego tak ważna jest jak najszybsza pomoc rodzinom oraz prowadzenie szeroko pojętych działań profilaktycznych.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 - 2028 w Gminie Kamień Krajeński jest dalsze tworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone lub będzie zagrożone umieszczeniem poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

1. PODSTAWY PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kamień Krajeński na lata 2021 - 2030.

2. DIAGNOZA SPOŁECZNA RODZIN ZAMIESZKUJĄCYCH NA TERENIE GMINY KAMIEŃ KRAJEŃSKI

Gmina Kamień Krajeński jest gminą miejsko – wiejską, składa się z 13 sołectw: Dąbrowa, Dąbrówka, Duża Cerkwica, Jerzmionki, Mała Cerkwica, Niwy, Nowa Wieś, Obkas, Orzełek, Płocicz, Radzim, Witkowo, Zamarte. Z posiadanych danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim wynika, że na dzień 31 grudnia 2024 r. gmina Kamień Krajeński liczyła 6956 mieszkańców, z czego 51 % stanowią kobiety, natomiast 49 % mężczyźni. W zasobach infrastruktury społecznej gminy działają 1 klub dziecięcy, 1 dzienny opiekun, 3 oddziały przedszkolne, 3 szkoły podstawowe oraz Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy.

Głównym punktem wyjścia do określenia celów Programu jest analiza danych o rodzinach objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim. Pomoc udzielana jest ze względu na trudną sytuację życiową. Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia najczęstsze powody jej powstawania:

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w latach		
	2022	2023	2024

Ubóstwo	46	52	43
Sieroctwo	0	0	1
Bezdomność	1	0	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	19	7
Bezrobocie	43	60	50
Niepełnosprawność	56	73	73
Długotrwała lub ciężka choroba	96	101	99
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	18	22	25
Przemoc domowa	6	3	6
Alkoholizm	22	16	17
Narkomania	1	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	2	0	0
Zdarzenia losowe	0	3	3

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań MPIPS-03

Główne przyczyny udzielania pomocy w Gminie Kamień Krajeński to długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie i ubóstwo. Różnorodność powodów przyznawania pomocy społecznej jest duża, świadczy to o konieczności kontynuowania kompleksowych działań na rzecz wsparcia dzieci i rodzin.

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
	157	149	146

Źródło: Opracowanie własne

Gminę Kamień Krajeński na dzień 31.12.2022 zamieszkiwało 6.704 mieszkańców natomiast wsparciem objętych było 306 mieszkańców gminy tj. 156 rodzin.

Niejednokrotnie rodziny borykają się z kilkoma problemami, które zakłócają prawidłowe ich funkcjonowanie, obniżają poziom życia i często są źródłem niepożądanych zachowań takich jak przemoc oraz prowadzą do marginalizacji i wykluczenia społecznego członków rodziny. Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, mogące stanowić przyczynę dezintegracji rodziny i zagrożenia umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, ustawodawca założył wprowadzenie

stanowiska, jakim jest asystent rodziny, którego zadania określa art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W Gminie Kamień Krajeński od 2012 roku zatrudniony jest asystent rodziny.

Tabela nr 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz liczba asystentów w latach 2020-2022

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	14	12	14
Liczba asystentów rodziny	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne

Celem głównym pracy asystenta rodziny jest poprawa funkcjonowania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które realizuje poprzez cele szczegółowe:

- pomoc we wzbudzeniu i wzmacnianiu motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów i realizacji celów,
- pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych i zdrowotnych rodziny,
- wsparcie w rozwiązywaniu dominujących problemów psychologicznych u członków rodziny,
- tworzenie warunków do wzrostu umiejętności wychowawczych rodziców i rozwiązanie podstawowych problemów opiekuńczo – wychowawczych,
- tworzenie warunków do wzrostu umiejętności społecznych i aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie do podnoszenia poziomu wykształcenia członków rodziny,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych dorosłych członków rodziny oraz ich aktywności zawodowej.

Asystent rodziny utrzymuje stały kontakt z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z pedagogami szkolnymi, nauczycielami. Prowadzona jest systematyczna współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi oraz policją. Działania, które podejmowane są na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny prowadzony jest indywidualny plan pracy, opracowany przez asystenta wspólnie z rodziną. Efektem prawidłowo prowadzonej pracy z rodziną jest pozostanie dziecka w rodzinie biologicznej lub jego powrót do rodziny, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W sytuacji gdy rodzice nie są w stanie prawidłowo opiekować się dzieckiem, sąd

umieszcza je w pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie. Rodzina zastępcza jest pomocą zarówno dla dzieci jak i ich rodziców. Daje szansę na reintegrację, pozwala rodzicom biologicznym rozwiązać sprawy konfliktowe i trudne, zrozumieć istotę problemów występujących w rodzinie. Poprzez współpracę z rodzicami biologicznymi przyczynia się do wzmocnienia rodzin naturalnych oraz dąży do powrotu dzieci.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. w pieczy zastępczej przebywało 15 dzieci, za które gmina Kamień Krajeński ponosi odpłatność.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, po umieszczeniu go w pieczy zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zobowiązana jest ponosić odpowiednio wydatki na utrzymanie dzieci w wysokości:

- **10%** w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- **30%** w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- **50%** w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej mają tendencję wzrostową, co sprawi, że w kolejnych latach tendencja wzrostowa utrzyma się i gmina Kamień Krajeński będzie ponosiła z tego tytułu coraz większe wydatki, gdyż pobyt większości dzieci finansowany będzie w wysokości 50 % kosztów całkowitych.

3. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2026 - 2028.

4. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkujące na terenie gminy Kamień Krajeński wychowujące dzieci i przeżywające różnego typu trudności, których same nie są w stanie pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do rodziny biologicznej.

5. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Poniżej przedstawione zostały cele Programu, zwłaszcza cel główny oraz cele szczegółowe, których realizacja przyczyni się do poprawy sytuacji rodzin na terenie gminy Kamień Krajeński.

Cel główny programu:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

Cel 1. Wczesna identyfikacja rodzin wymagających wsparcia

Działania:

- współpraca OPS z placówkami oświatowymi, policją i organizacjami w zakresie wymiany informacji,
- tworzenie lokalnego systemu wczesnego reagowania,
- rozwój pracy socjalnej i pracy środowiskowej.

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych asystenturą,
- liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych.

Cel 2. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie

Działania:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- udzielanie pomocy finansowej i niefinansowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej,
- umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, prawnik, terapeuta,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników MGOPS w Kamieniu Kraj.,
- wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z Ustawą „Za życiem”.

Wskaźniki:

- liczba asystentów, liczba rodzin objęta asystenturą,
- liczba osób objęta wsparciem,
- liczba rodzin skierowanych do specjalisty,
- liczba rodzin objęta monitoringiem.

Cel 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Działania:

- udział w spotkaniach Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,
- współpraca z koordynatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- współpraca asystenta z rodziną biologiczną w celu powrotu dzieci do domu.

Wskaźniki:

- liczba spotkań Zespołu,
- liczba sporządzonych planów z rodziną,
- liczba rodzin objęta wsparciem asystenta.

Cel 5. Integracja i aktywizacja rodzin w środowisku lokalnym

Działania:

- organizowanie festynów, pikników i warsztatów rodzinnych,
- współpraca z biblioteką, szkołami, KGW i organizacjami pozarządowymi,
- wspieranie inicjatyw lokalnych i wolontariatu rodzinnego.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych inicjatyw środowiskowych,
- liczba uczestniczących rodzin.

Cel 6. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.

Działania:

- współpraca i wymiana informacji z realizatorami programu,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- rozwijanie Interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów.

Wskaźniki:

- liczba dzieci umieszczona w pieczy i koszt współfinansowania,
- liczba spotkań Zespołu,
- liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty.

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji Programu jest:

- wzmocnienie funkcji/roli rodziny,
- rozwinięcie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- wzrost świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,

- ochrona dzieci i młodzieży przed zaniedbaniem, porzuceniem, przemocą, uzależnieniami, demoralizacją, przestępczością,
- poprawa, jakości sprawowanej opieki przez biologicznych rodziców,
- zmniejszenie deficytów zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci.

7. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim w partnerstwie z:

- Placówkami oświatowymi, do których uczęszczają dzieci z terenu gminy Kamień Krajeński,
- Urzędem Miejskim w Kamieniu Krajeńskim,
- Starostwem Powiatowym w Sępólnie Krajeńskim,
- Komendą Powiatową Policji w Sępólnie Krajeńskim,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kamieniu Krajeńskim,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Więcborku,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sępólnie Krajeńskim,
- Samodzielną Publiczną Miejsko - Gminną Przychodnią w Kamieniu Krajeńskim,
- Miejsko - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieniu Krajeńskim,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Sępólnie Krajeńskim,
- Kuratorami Sądowymi.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- środki własne Gminy Kamień Krajeński,
- dotacje z budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe.

9. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i dokumentowaniu informacji dotyczących realizacji zadań Miejsko - Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy kontynuować konkretne działania, czy je wzmożyć, czy też zmodyfikować. Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu

Krajeńskim będzie monitorował realizację programu i będzie składał roczne sprawozdania z wykonania zadań zawartych w Miejsko - Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 w Gminie Kamień Krajeński.

Uzasadnienie

do uchwały nr XX/.../2025 z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 - 2028 w Gminie Kamień Krajeński

Zgodnie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie planowania i koordynacji działań w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 określa diagnozę sytuacji rodzin w gminie, cel główny i cele szczegółowe, a także kierunki działań na najbliższe trzy lata. Przyjęcie niniejszej uchwały jest niezbędne dla zapewnienia ciągłości działań w zakresie polityki prorodzinnej gminy, umożliwia także aplikowanie o środki zewnętrzne (m.in. z programów rządowych) na realizację zadań w obszarze wspierania rodziny.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.